

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΓΔ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Κοινωνική προστασία και κοινωνική ενσωμάτωση
Πολιτικές κοινωνικής προστασίας και ενσωμάτωσης

Πρόγραμμα κοινοτικής δράσης για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού 2002-2006

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ

Φάση I - 2002

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ - VP/2002/010

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Εισαγωγή και πλαίσιο

Μετά από την εισαγωγή των άρθρων 136 και 137 της συνθήκης του Άμστερνταμ σχετικά με την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού στις διατάξεις της κοινωνικής πολιτικής, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας το Μάρτιο του 2000 αναγνώρισε ότι η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι अपαράδεκτα φαινόμενα. Η δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης με περισσότερες ευκαιρίες ένταξης για όλους θεωρήθηκε ως ένα ουσιαστικό στοιχείο για την επίτευξη κατά την τρέχουσα δεκαετία των στρατηγικών στόχων της Ένωσης δηλ. μιας συνεχούς οικονομικής μεγέθυνσης, της δημιουργίας περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και της αύξησης της κοινωνικής συνοχής. Το Συμβούλιο της Λισσαβόνας συμφώνησε να υιοθετήσει μια ανοικτή μέθοδο συντονισμού έτσι ώστε να επιτευχθεί σημαντικός αντίκτυπος για την εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού έως το 2010. Στα θεμελιώδη στοιχεία της ανοικτής μεθόδου περιλαμβάνονται η συμφωνία των κρατών μελών σχετικά με τους κοινούς στόχους για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, η ανάπτυξη κοινών δεικτών για την εκτίμηση της προόδου, η ανάπτυξη των διετών σχεδίων εθνικής δράσης, η τακτική παρακολούθηση και ανάλυση της προόδου και η ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών.

Σημαντική πρόοδος σημειώθηκε μετά από το Συμβούλιο της Λισσαβόνας. Κοινοί στόχοι συμφωνήθηκαν το Δεκέμβριο 2000 στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Νίκαια. Όλα τα κράτη μέλη κατάρτισαν διετή εθνικά σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού έως τον Ιούνιο 2001. Μια αρχική σειρά κοινών δεικτών για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό συμφωνήθηκε μεταξύ της Επιτροπής και του Συμβουλίου και, μετά από την ανάλυση των εθνικών σχεδίων δράσης, εγκρίθηκε για πρώτη φορά μια *Κοινή Έκθεση για τον Κοινωνικό Αποκλεισμό* στην οποία αναλύεται η κατάσταση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση και εντοπίζονται οι κυριότερες προκλήσεις για το μέλλον.¹

Μετά από πρόταση της Επιτροπής το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συμφώνησαν τη θέσπιση πενταετούς προγράμματος κοινοτικής δράσης ύψους € 75 εκατομμυρίων για την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών με στόχο την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Το πρόγραμμα αυτό θα πραγματοποιηθεί από το 2002 έως και το 2006. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση του προγράμματος με τη συνδρομή μιας επιτροπής του προγράμματος που αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών.

Το πρόγραμμα κοινοτικής δράσης θεωρείται ως κύριο εργαλείο για την υποστήριξη και την πρόοδο της εφαρμογής της ανοικτής μεθόδου συντονισμού μέσω της ενθάρρυνσης της συνεργασίας, η οποία θα βοηθήσει την Κοινότητα και τα κράτη μέλη να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των πολιτικών για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Ιδίως το πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει με τρεις τρόπους. Αυτοί είναι: πρώτον, με τη βελτίωση της κατανόησης του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας μέσω ειδικά συγκρίσιμων δεικτών· δεύτερον, με την

¹ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία κοινωνικής ένταξης της ΕΕ – την ανοικτή μέθοδο συντονισμού, τους στόχους της Νίκαιας, τους κοινούς δείκτες, τα εθνικά σχέδια δράσης, την κοινή έκθεση για την κοινωνική ένταξη και το πρόγραμμα για τον κοινωνικό αποκλεισμό – διατίθενται στον ιστοχώρο της ΓΔ Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις για τον κοινωνικό αποκλεισμό στην εξής διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/soc-incl/index_en.htm

οργάνωση ανταλλαγών απόψεων σχετικά με τις πολιτικές που εφαρμόζονται και με την προώθηση της αμοιβαίας μάθησης στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων δράσης και, τρίτον με την ανάπτυξη της ικανότητας των συντελεστών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας και την προώθηση καινοτόμων προσεγγίσεων. Προς το σκοπό αυτό το πρόγραμμα κοινοτικής δράσης χωρίζεται σε τρεις δέσμες. Η δέσμη 1 υποστηρίζει την έρευνα και ανάλυση, η δέσμη 2 προωθεί την πολιτική συνεργασία και την αμοιβαία μάθηση και η δέσμη 3 υποστηρίζει τη συμμετοχή διαφόρων συντελεστών και τη δικτύωση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η παρούσα πρόσκληση υποβολής προτάσεων σχετίζεται με τη δέσμη 2 του προγράμματος κοινοτικής δράσης για τον κοινωνικό αποκλεισμό. Στόχος της είναι η προώθηση και η υποστήριξη της διοργάνωσης ανταλλαγών και η προώθηση αμοιβαίας μάθησης μεταξύ των κρατών μελών. Πρόκειται να γίνει γνωστό ως **Πρόγραμμα Διακρατικών Ανταλλαγών** και θα αποτελέσει μία από τις δύο κύριες κινητήριες δυνάμεις για την προώθηση διακρατικών ανταλλαγών και συνεργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος κοινοτικής δράσης. Η άλλη κύρια κινητήριος δύναμη θα είναι ένα πρόγραμμα αξιολογήσεων από ομότιμους για την εξέταση ειδικών πολιτικών που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη. Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές περιγράφονται τα κύρια χαρακτηριστικά του προγράμματος διακρατικών ανταλλαγών.

2. Προσέγγιση διαχωρισμένη σε φάσεις

Με βάση την πείρα που αποκομίστηκε από προηγούμενα προγράμματα και ειδικά από την εφαρμογή των "προπαρασκευαστικών ενεργειών" κατά τα προηγούμενα τέσσερα έτη η Επιτροπή αναγνωρίζει την πολυπλοκότητα της προετοιμασίας αποτελεσματικών προγραμμάτων ανταλλαγής με την εμπλοκή διακρατικών εταιρικών σχέσεων. Ειδικότερα κατανοεί ότι χρειάζεται χρόνος για το σχεδιασμό προγραμμάτων εργασίας για μακροπρόθεσμες διαδικασίες ανταλλαγών και μάθησης, για την εξεύρεση των κατάλληλων εταίρων, για τη δημιουργία επιτυχημένων πολυκλαδικών εταιρικών σχέσεων, για την αποσαφήνιση των στόχων και των πιθανών αποτελεσμάτων, για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις σωστές μεθόδους ανταλλαγής, για την κατάρτιση αποτελεσματικών συνδέσμων με τη διαδικασία χάραξης πολιτικών και για την ανάπτυξη σαφών στρατηγικών για τη διάδοση και την προώθηση των πορισμάτων. Συνεπώς ο χρόνος καταναλώνεται στην αρχή για τη δημιουργία μιας σταθερής βάσης για τη διακρατική συνεργασία θα αυξήσει σημαντικά τη πιθανότητα της επιτυχίας.

Από την άποψη αυτή και προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η συνεισφορά που μπορούν να προσφέρουν τα διακρατικά προγράμματα ανταλλαγών στην ανοικτή μέθοδο συντονισμού και στην υλοποίηση και μελλοντική ανάπτυξη των εθνικών σχεδίων δράσης κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού η Επιτροπή αποφάσισε να εφαρμόσει το πρόγραμμα σε δύο φάσεις: μια αρχική προπαρασκευαστική φάση εννέα μηνών που ακολουθείται από την κύρια φάση που θα διαρκέσει έως και δύο έτη.

Φάση I

Οι ενέργειες στο πλαίσιο της προπαρασκευαστικής φάσης, *Φάση I*, πρόκειται να αρχίσουν το Νοέμβριο ή Δεκέμβριο 2002 και δεν θα διαρκέσουν περισσότερο από 9 μήνες, χωρίς δυνατότητα παράτασης. Οι ενέργειες της *Φάσης I* θα επικεντρωθούν στα εξής:

- απογραφή των υφισταμένων γνώσεων και πολιτικών εξελίξεων σε σχέση με τα θέματα των σχεδίων που επιλέχθηκαν προς διερεύνηση·
- προώθηση στην ανάπτυξης διακρατικών και πολυκλαδικών εταιρικών σχέσεων οι οποίες θα προσφέρουν μια βάση για μακροπρόθεσμη συνεργασία και ανταλλαγή, και
- καθορισμός των στόχων και ανάπτυξη προτάσεων για ένα σαφές πρόγραμμα περαιτέρω εργασιών επί δύο έτη.

Εκτός από το να καταστήσει δυνατή την προετοιμασία της εφαρμογής μιας *Φάσης II*, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η *Φάση I* πρέπει επίσης να βοηθήσει τα σχέδια στην παραγωγή συγκεκριμένων αποτελεσμάτων όπως είναι σεμινάρια/σύντομες μελέτες/ανασκοπήσεις βιβλιογραφίας, τα αποτελέσματα των οποίων πρέπει να διαδοθούν ήδη δεόντως στο πλαίσιο αυτής της πρώτης φάσης. Αναμένεται έτσι, ότι στην διάρκεια αυτής της αρχικής φάσης των εννέα μηνών, ανεξάρτητα από το εάν τα σχέδια επιλεγθούν για την *Φάση II*, η εργασία που θα πραγματοποιηθεί από τα σχέδια θα καταλήξει στην αποκόμιση πορισμάτων τα οποία θα συμβάλουν στην υλοποίηση και περαιτέρω ανάπτυξη των εθνικών σχεδίων δράσης από τα κράτη μέλη.

Φάση II

Η *Φάση II* θα βασιστεί στην εργασία που πραγματοποιήθηκε στη *Φάση I*. Μόνον οι εταιρικές σχέσεις που επιλέχθηκαν να συμμετάσχουν στη *Φάση I* θα είναι επιλέξιμες να υποβάλουν αίτηση για τη *Φάση II* του προγράμματος. Μια περιορισμένη πρόσκληση υποβολής προτάσεων θα εκδοθεί την άνοιξη του 2003 με την οποία θα καλούνται όλες οι οργανώσεις που συμμετέχουν στη *Φάση I* να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης στο πλαίσιο της *Φάσης II* για μια μέγιστη περίοδο 2 ετών. Ωστόσο, οι συμβάσεις επιδότησης συνάπτονται για ένα έτος και είναι δυνατόν να ανανεωθούν υπό ορισμένους όρους για ένα ακόμη έτος.

Οι εταιρικές σχέσεις πρέπει να λάβουν υπόψη ότι οι αιτήσεις για τη *Φάση II* πρέπει να υποβληθούν πριν από το τέλος της *Φάσης I*. Αυτό χρειάζεται για να έχουν χρόνο οι εταιρικές σχέσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της *Φάσης I* να διαδώσουν ευρύτερα τα αποτελέσματά τους. Έτσι μειώνεται επίσης το χρονικό διάστημα μεταξύ της *Φάσης I* και της *Φάσης II*, πράγμα που είναι ευνοϊκό για τις εταιρικές σχέσεις, που επιλέχθηκαν για τη συμμετοχή στη *Φάση II*.

Μολονότι η υποβολή αιτήσεων για τη *Φάση II* περιορίζεται σε εταιρικές σχέσεις που συμμετείχαν στη *Φάση I*, εάν ορισμένες από τις προκαθορισμένες προτεραιότητες για τη συνεργασία (βλέπε παρακάτω) δεν καλύπτονται επαρκώς, η Επιτροπή θα εξετάσει το 2003 το ενδεχόμενο δημοσίευσης μιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων που θα απευθύνεται σε άλλους πιθανούς συντελεστές και θα περιορίζεται στα θέματα αυτά.

3. Τομείς προτεραιότητας για τη συνεργασία

Οι υποβαλλόμενες προτάσεις για πολιτική συνεργασία και ανταλλαγές μπορούν να έχουν ως αντικείμενο κάθε πτυχή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού που συμπεριλαμβάνεται στους κοινούς στόχους που συμφωνήθηκαν στη Νίκαια. Ωστόσο, επειδή το πρόγραμμα αυτό έχει ως επίκεντρο την υποστήριξη της υλοποίησης και της

περαιτέρω ανάπτυξης των εθνικών σχεδίων δράσης κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ιδιαίτερη προτεραιότητα θα δοθεί στις προτάσεις που αναφέρονται σε θέματα που εντοπίστηκαν στον πρώτο γύρο των εθνικών σχεδίων δράσης και στην *Κοινή Έκθεση για την Κοινωνική Ένταξη*.

Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν προτάσεις που αποσκοπούν στην προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής απόψεων τόσο σχετικά με ειδικούς τομείς πολιτικής δράσης όσο και σχετικά με την ανάπτυξη θεσμικών προσεγγίσεων οι οποίες μπορούν να υποστηρίξουν τις πολιτικές κοινωνικής ένταξης. Οι προτάσεις μπορούν να αφορούν περισσότερους από έναν τομείς πολιτικής ή θεσμικό μηχανισμό ή μπορούν να συνδυάζουν το ενδιαφέρον τόσο σε έναν ειδικό τομείς πολιτικής όσο και σε μια θεσμική προσέγγιση ή μηχανισμό.

Μέσα στο πλαίσιο των θεμάτων που εντοπίστηκαν στα εθνικά σχέδια δράσης και στην *Κοινή Έκθεση* οι ακόλουθοι τομείς παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για αυτή την πρόσκληση υποβολής προτάσεων:

Τομείς πολιτικής δράσης

- η εξάλειψη εμποδίων και φραγμών που μπορεί να εμποδίζουν τους πιο αποκλεισμένους από την αγορά εργασίας στη μετάβασή τους από την κοινωνική πρόνοια στον κόσμο της εργασίας·
- η φτώχεια των παιδιών·
- ο αποκλεισμός και η αποξένωση των νέων συμπεριλαμβανομένων και αυτών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο·
- η κοινωνική κατάσταση και οι κοινωνικές πολιτικές για την ενσωμάτωση των μεταναστών και των εθνικών μειονοτήτων·
- η ενσωμάτωση των αστέγων·
- οι ανισότητες πρόσβασης στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης και οι σύνδεσμοι μεταξύ του κοινωνικού αποκλεισμού, της φτώχειας και των προβλημάτων υγείας·
- οι σύνδεσμοι μεταξύ του αναλφαριθμητισμού και του κοινωνικού αποκλεισμού·
- η ανεπάρκεια εισοδήματος, κατάσταση χρέωσης και πρόσβαση στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες·
- οι ενσωματωμένες τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης για την αναζωογόνηση μειονεκτικών και αγροτικών κοινοτήτων·
- οι σύνδεσμοι μεταξύ της πρόσβασης στον πολιτισμό και της προώθησης της κοινωνικής ένταξης·
- η πρόσβαση στη δικαιοσύνη για αυτούς που αντιμετωπίζουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό·
- η προώθηση μιας προσέγγισης με βάση τα δικαιώματα στην κοινωνική ένταξη·

Θεσμικές προσεγγίσεις και μηχανισμοί

- μέθοδοι ένταξης του προβληματισμού για τη φτώχεια και την κοινωνική ένταξη σε όλους τους τομείς της πολιτικής·
- ανάπτυξη τοπικών/περιφερειακών στρατηγικών καταπολέμησης της φτώχειας με συμπληρωματικά εθνικά σχέδια δράσης και προώθηση συντονισμένων και πολυδιάστατων τοπικών αντιμετώπισεων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού·
- μηχανισμοί για την εμπλοκή και την υποστήριξη των ενδιαφερομένων ατόμων, ιδίως αυτών που αντιμετωπίζουν φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, στην ανάπτυξη, υλοποίηση και παρακολούθηση των ΕΣΔ για την κοινωνική ένταξη·
- η ανάπτυξη των μεθοδολογιών για τη βελτίωση της αξιολόγησης του αντίκτυπου αυτών των πολιτικών
- ανάπτυξη δεικτών και μέσων ανάλυσης που θα υποστηρίζουν τις πολιτικές και τα προγράμματα κοινωνικής ένταξης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο·
- μέθοδοι για την προώθηση της ενημέρωσης και της υποστήριξης του κοινού για τα μέτρα και τα προγράμματα που αποσκοπούν στην εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού·
- ενθάρρυνση της τοπικής κοινοτικής ανάπτυξης ως μέσο για την ενίσχυση της συμμετοχής και της ενεργοποίησης αυτών που είναι αποκλεισμένοι και για τη δημιουργία κοινωνικού κεφαλαίου·
- ανάπτυξη και μέθοδοι για την ένταξη της διάστασης της ισότητας των φύλων και για την αξιολόγηση του αντίκτυπου της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των πολιτικών κοινωνικής ένταξης.

Τέτοιοι τομείς προτεραιότητας είναι ενδεικτικοί. Άλλοι τομείς και θέματα μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη με την προϋπόθεση ότι αιτιολογείται σαφώς σε ποιο βαθμό ανταποκρίνονται στις γενικές πολιτικές προτεραιότητες της διαδικασίας κοινωνικής ένταξης και εάν συνδέονται με τα ΕΣΔ για την κοινωνική ένταξη.

Οι υποψήφιοι πρέπει επίσης να βεβαιωθούν αν τα σχέδια τους δεν θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν δεόντως από άλλα κοινοτικά μέσα, όπως είναι τα διαρθρωτικά ταμεία συμπεριλαμβανομένου και του προγράμματος EQUAL, του προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση της διάκρισης ή του προγράμματος δράσης για την προώθηση της ισότητας των φύλων². Κατά την εξέταση των προτάσεων η Επιτροπή θα δώσει

² Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας EQUAL δοκιμάζονται νέοι τρόποι για την αντιμετώπιση των διακρίσεων και της ανισότητας που αντιμετωπίζουν αυτοί που έχουν μια θέση εργασίας και αυτοί που αναζητούν θέση εργασίας. Οι θεματικές της προτεραιότητας είναι η απασχολησιμότητα, το επιχειρηματικό πνεύμα, η προσαρμοστικότητα, η ισότητα ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες και για τους ζητούντες άσυλο. Το πρόγραμμα για την καταπολέμηση των διακρίσεων υποστηρίζει διακρατικές εταιρικές σχέσεις για να συμβάλει στην ανάπτυξη πολιτικής για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διάκρισης λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Το πρόγραμμα συμβάλει επίσης στην εξάλειψη των ανισοτήτων και στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το πρόγραμμα για την προώθηση της ισότητας μεταξύ των φύλων έχει ως στόχο την ανάπτυξη της ικανότητας των συντελεστών για την αποτελεσματική προώθηση της ισότητας των φύλων, ιδίως μέσω της υποστήριξης για την ανταλλαγή πληροφοριών και ορθής πρακτικής και δικτύωσης σε κοινοτικό επίπεδο. Το θέμα του προτεραιότητας για το 2002 είναι ο συνδυασμός μεταξύ των οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτά τα προγράμματα

προτεραιότητα σε αυτούς που ενδιαφέρονται για θέματα που δεν καλύπτονται ήδη από άλλα τέτοιου είδους προγράμματα. Όταν μια πρόταση αναφέρεται σε ένα θέμα το οποίο είναι ήδη αντικείμενο πολιτικής ανταλλαγών και μάθησης στο πλαίσιο άλλου προγράμματος, για παράδειγμα τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή οι ζητούντες άσυλο, είναι σημαντικό να διευκρινιστεί ποιες συμπληρωματικές γνώσεις θα επιφέρουν οι προτεινόμενες ενέργειες.

Οποιοσδήποτε και αν είναι ο πολιτικός τομέας ή ο θεσμικός μηχανισμός για τον οποίο υποβάλλεται η πρόταση, οι υποψήφιοι πρέπει να φροντίσουν ώστε να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην ένταξη της διάστασης της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλα τα στάδια του έργου που προτείνουν.³ Εξάλλου οι υποψήφιοι, κατά την ανάπτυξη της πρότασής τους, πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες από την άποψη της δυνατότητας πρόσβασης στις προτεινόμενες δραστηριότητες και στη διάδοση των αποτελεσμάτων.

Κατά τη σύνταξη των προτάσεών τους, οι υποψήφιοι πρέπει να λάβουν υπόψη το πλήθος των πληροφοριών που διατίθενται ήδη σε επίπεδο της ΕΕ, ιδίως την εργασία που έχει επιτελεστεί στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών μέτρων για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού (1998-2001). Ιδίως, οι οργανώσεις που έχουν ήδη πραγματοποιήσει τέτοια μέτρα θα χρειαστεί να διευκρινίσουν την προστιθέμενη αξία τυχόν περαιτέρω συνεργασίας.

4. Τρόποι συνεργασίας και ανταλλαγών

Οι ανταλλαγές και η συνεργασία μπορούν να έχουν διάφορες μορφές, με την προϋπόθεση ότι θα συμβάλλουν στην επίτευξη του γενικού στόχου μετάδοσης πληροφοριών και ορθών πρακτικών ανάμεσα στα κράτη μέλη. Μπορούν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα:

- συνεδριάσεις/εργαστήρια/σεμινάρια σχετικά με στοιχεία αναφοράς και σύγκρισης ή σχετικά με πολιτικές και πρακτικές
- κοινή διεξαγωγή ανάλυσης και έρευνας της πολιτικής
- κοινές στρατηγικές ανάπτυξης
- κοινή διάδοση των πληροφοριών
- επιτόπιες επισκέψεις και ανταλλαγές προσωπικού
- ανταλλαγές μεταξύ εθνικών παρατηρητηρίων ή άλλων παρόμοιων φορέων.

5. Ποιος μπορεί να υποβάλει αίτηση;

Η πρόσβαση στο πρόγραμμα θα είναι ανοικτή στους δημόσιους και/ή ιδιωτικούς φορείς και στους οργανισμούς που ασχολούνται με την καταπολέμηση του κοινωνικού

διατίθενται στον ιστοχώρο της ΓΔ Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις στην εξής διεύθυνση:
http://europa.eu.int/comm/employment_social/index_en.htm

³ Άρθρο 3 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ: Σε όλες τις δραστηριότητές της η Ένωση επιδιώκει να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.

αποκλεισμού. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται εθνικές, τοπικές και περιφερειακές αρχές, φορείς αρμόδιοι για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, κοινωνικοί εταίροι, παροχείς κοινωνικών υπηρεσιών, μη κυβερνητικές οργανώσεις, πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα, εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Οι υποβάλλοντες αίτηση πρέπει να αποτελούν εταιρική σχέση στην οποία πρέπει να συμμετέχουν, σε πρώτο στάδιο, εταίροι εγκατεστημένοι σε τουλάχιστον 3 κράτη μέλη. Ωστόσο, κατά την εξέλιξη του σχεδίου, η συμμετοχή πρόσθετων εταίρων από άλλα κράτη μέλη πρόκειται να ενθαρρυνθεί.

Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν αιτήσεις για σχέδια, στα οποία προβλέπεται η εμπλοκή εταίρων από πολλούς διάφορους τομείς και στα οποία υπάρχει ο συνδυασμός μεταξύ εταίρων που ασχολούνται τόσο με τη λήψη πολιτικών αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο με εταίρους που έχουν άμεση πείρα στην επί τόπου καταπολέμηση της φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Οι αιτήσεις αναμένεται να διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι υποβάλλοντες πρόταση σκοπεύουν να επιτύχουν την εξασφάλιση της συμμετοχής μιας σειράς σχετικών συντελεστών κατά την ανάπτυξη του σχεδίου τους. Οι εταιρικές σχέσεις τόσο στη *Φάση I* όσο και στη *Φάση II* πρέπει να συντονίζονται από μία μόνον οργάνωση που ορίζεται από τους άλλους εταίρους. Ωστόσο, η οργάνωση συντονισμού θα μπορούσε να είναι διαφορετική για τη *Φάση I* και τη *Φάση II*, εάν οι εταίροι αποφασίσουν έτσι και με την προϋπόθεση ότι υπάρχει συνοχή από την άποψη του πολιτικού τομέα που επιλέχθηκε και των εταίρων που συμμετείχαν. Αυτή η οργάνωση συντονισμού θα αποτελεί το μοναδικό συνομιλητή της Επιτροπής για διοικητικά θέματα και πρέπει να υποβάλει μία μόνον γενική αίτηση και να αναλάβει την πλήρη ευθύνη για την υλοποίηση του προγράμματος εργασίας.

Οι οργανώσεις που συνεργάζονται στις δραστηριότητες της *Φάσης I* αλλά δεν αποτελούν την οργάνωση συντονισμού πρέπει να συμπληρώσουν το μέρος II του εντύπου αίτησης. Για τη *Φάση II* οι οργανώσεις που συνεργάζονται στη δράση θα χρειαστεί να διευκρινίσουν το ρόλο τους και τις αρμοδιότητές τους κατά την υλοποίηση του σχεδίου.

Όταν η κοινή απόφαση της επιτροπής του Συμβουλίου τεθεί σε ισχύ, αυτός ο κλάδος ανταλλαγών του κοινοτικού προγράμματος δράσης θα είναι ανοικτός στις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ. Αυτή η κοινή απόφαση αναμένεται να ληφθεί κατά τη διάρκεια του 2002. Προβλέπεται ότι αυτός ο κλάδος του προγράμματος θα επεκταθεί επίσης για να συμπεριλάβει και τις χώρες προσχώρησης από το 2003 υπό τον όρο ότι η σχετική νομική συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και της χώρας προσχώρησης θα έχει συναφθεί. Μολονότι τυχόν επιπλέον έξοδα που θα προκύψουν θα αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες μόνον εφόσον οι χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ/προσχώρησης γίνουν επίσημοι εταίροι του προγράμματος, οι υποψήφιοι του προγράμματος στη *Φάση I* μπορούν ήδη να αρχίσουν να συμπεριλαμβάνουν τους φορείς από τις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ/προσχώρησης στα σχέδιά τους κατά τη διάρκεια της *Φάσης I* ακόμη και αν οι φορείς αυτοί δεν δικαιούνται ακόμη χρηματοδότηση.

6. Διαθέσιμος προϋπολογισμός

Ο συνολικός προϋπολογισμός στη *Φάση I* για τα κράτη μέλη θα ανέρχεται μεταξύ 3.6 – 4.0 εκατομμύρια €. Η οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας δεν θα υπερβεί το 80%

των συνολικών επιλέξιμων δαπανών. Η εταιρική σχέση πρέπει να εγγυηθεί τη συγχρηματοδότηση σε χρήμα του υπολειπόμενου 20%. Συνεισφορές σε είδος δεν θα γίνουν δεκτές. Ο αριθμός των ενεργειών που θα χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της *Φάσης I* ενδέχεται να ανέλθει στα 60 περίπου ανάλογα με την ποιότητα και τον αριθμό των αιτήσεων. Η χρηματοδότηση αναμένεται να είναι της τάξεως των 60.000 € για κάθε πρόταση που θα επιλεγεί.

Για τη *Φάση II* προβλέπεται ότι η χρηματοδότηση δεν θα είναι λιγότερη από 150.000 € ανά σχέδιο ετησίως. Προβλέπεται ότι περίπου 20 έως 30 ενέργειες θα χρηματοδοτηθούν στη φάση αυτή και ότι η χρηματοδότηση των σχεδίων που θα επιλεγθούν θα διατίθεται από το φθινόπωρο του 2003.

7. Κριτήρια επιλεξιμότητας

Οι προτάσεις πρέπει να ανταποκρίνονται στα ακόλουθα κριτήρια επιλεξιμότητας, προκειμένου να ληφθούν υπόψη για χρηματοδότηση στο πλαίσιο αυτής της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Από την άποψη της πολιτικής οι προτάσεις πρέπει:

- να ορίζουν σαφείς στόχους που αφορούν κάποια πτυχή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού όπως περιγράφεται στο προαναφερόμενο τμήμα 3 σχετικά με τους "τομείς προτεραιότητας για τη συνεργασία".
- να περιλαμβάνουν διακρατικές ανταλλαγές εμπειριών και διακρατική συνεργασία σχετικά με τις πολιτικές και τα προγράμματα για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού που δεν πρέπει να περιέχουν άμεσες ενέργειες για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
- έχουν συνοχή με άλλες κοινοτικές πολιτικές και, ειδικότερα, να λαμβάνουν δεόντως υπόψη η δέσμευση της Κοινότητας όσον αφορά την εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 της συνθήκης ΕΚ.
- να μην ζητούν χρηματοδότηση για υπηρεσίες ή για υποστήριξη που κανονικά χρηματοδοτούνται από τα κράτη μέλη ή οι οποίες θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν καλύτερα από άλλα κοινοτικά μέσα (όπως είναι τα διαρθρωτικά ταμεία ιδίως η πρωτοβουλία EQUAL, το πρόγραμμα καταπολέμησης των διακρίσεων ή το πρόγραμμα για την ισότητα των φύλων).

Από νομική και οργανωτική άποψη οι προτάσεις πρέπει:

- να υποβληθούν από νόμιμα κατεστημένων και καταχωρισμένων οργανώσεων με καλά οργανωμένη διοικητική και χρηματοοικονομική διαχείριση.
- να έχουν συμπληρωμένα όλα τα τμήματα του εντύπου αίτησης και συνημμένα όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα.
- να περιλαμβάνουν οργανώσεις εταίρους από τουλάχιστον τρία κράτη μέλη.

- να υποβληθούν έως τις **05/07/2002** (ως ημερομηνία της υποβολής τους θα θεωρηθεί η ημερομηνία της σφραγίδας του ταχυδρομείου ή η ημερομηνία της απόδειξης ταχυδρομικής υπηρεσίας ταχείας διεκπεραίωσης και οι προτάσεις που θα υποβληθούν μετά από την ημερομηνία αυτή δεν θα είναι επιλέξιμες. Τα έντυπα αίτησης πρέπει να αποσταλούν επίσης και σε ηλεκτρονική μορφή έως τις **05/07/2002**.
- να έχουν ως ημερομηνία έναρξης το Νοέμβριο ή Δεκέμβριο του 2002 και η διάρκεια των ενεργειών δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 9 μήνες.

Από οικονομική άποψη οι προτάσεις πρέπει:

- να παρέχουν πλήρη και αναλυτικά στοιχεία του συνολικού προϋπολογισμού που προτείνεται.
- να μην ζητούν χρηματοδότηση από την Επιτροπή που να υπερβαίνει το 80% του κόστους του προτεινόμενου σχεδίου και να αποδεικνύουν ότι είναι σε θέση να εξασφαλίσουν τη χρηματοδότηση του αναγκαίου κονδυλίου που υπολείπεται.
- να μην ζητούν χρηματοδότηση για δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε τρίτες χώρες ή με τη συμμετοχή τρίτων χωρών, μολονότι οι προτάσεις μπορούν να περιλαμβάνουν δραστηριότητες σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό τον όρο ότι δεν θα λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της κοινοτικής υποστήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.
- να αποδεικνύουν ότι οι προτεινόμενες ενέργειες δεν χρηματοδοτούνται διπλά από δύο διαφορετικές πηγές του κοινοτικού προϋπολογισμού (ιδίως σε περιπτώσεις στις οποίες οι υποψήφιοι έχουν ήδη συμμετάσχει σε προπαρασκευαστικές ενέργειες ή σε άλλα προγράμματα – οι υποβάλλοντες πρόταση πρέπει να δηλώσουν τυχόν άλλες αιτήσεις που υπέβαλαν για χρηματοδότηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό για το 2002 και τυχόν χρηματοδότηση που έχουν ήδη λάβει για προγενέστερες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ή για προγράμματα).
- να μην ζητούν χρηματοδότηση για τα τρέχοντα έξοδα των οργανώσεων ή για τις γενικές συνηθισμένες δραστηριότητες τους ή για κερδοσκοπικούς λόγους.

8. Κριτήρια επιλογής

Οι επιλέξιμες προτάσεις που υποβλήθηκαν αξιολογούνται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια και εξετάζεται:

Πολιτικά κριτήρια

- εάν υπάρχει μια σαφής και καλά εμπεδωμένη διάγνωση του θέματος που πρέπει να εξεταστεί και μια σαφής ένδειξη της σημασίας του και της επιτακτικότητάς του σε σχέση με την εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

- εάν η αίτηση αποδεικνύει τη συνάρτηση του επιλεγμένου θέματος με τα θέματα που εντοπίστηκαν παραπάνω (βλέπε τμήμα 3 "Τομείς προτεραιότητας για τη συνεργασία").
- εάν η πρόταση έχει σαφές πολιτικό επίκεντρο το οποίο θα μπορούσε να ενισχύσει τις πολιτικές των εθνικών σχεδίων δράσης για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- η διαφάνεια με την οποία η πρόταση δείχνει πως θα χρησιμεύσει η προπαρασκευαστική φάση για:
 - την απογραφή των υφισταμένων γνώσεων και τη διευκρίνιση των εν λόγω θεμάτων, καθώς και την αξιολόγηση του αντίκτυπου της ισότητας μεταξύ των φύλων⁴ και συνεπώς και για την περαιτέρω εξέλιξη της διαδικασίας των ΕΣΔ για την κοινωνική ένταξη.
 - την προώθηση και την επέκταση του διακρατικού και πολυκλαδικού χαρακτήρα της εταιρικής σχέσης έτσι ώστε να παρέχει τη βάση για μακροπρόθεσμη συνεργασία και ανταλλαγές.
 - τον καθορισμό σαφών στόχων και την κατάρτιση προγραμμάτων εργασίας για μακροπρόθεσμες ανταλλαγές και αμοιβαία μάθηση και
 - την εξεύρεση μέσων για την ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων και την ενημέρωση του κοινού.
- ο βαθμός στον οποίο η πρόταση θα συμπληρώσει τις υφιστάμενες γνώσεις και τις εργασίες σχετικά με το επιλεγμένο θέμα.

Οργανωτικά κριτήρια

- ο βαθμός στον οποίο η πρόταση εμπλέκει ή προβλέπει να :
 - εμπλέξει ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων συντελεστών.
 - εξασφαλίσει την εμπλοκή αυτών που υποφέρουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό⁵;
 - επιτύχει μια ισορροπημένη συμμετοχή γυναικών και ανδρών.
- η πείρα των υποβαλλόντων πρόταση στην οργάνωση και διαχείριση, οι επαγγελματικές τους ικανότητες σε σχέση με το θέμα που προτείνουν για την

⁴ Αυτό σημαίνει ότι εξετάζονται οι πιθανές συνέπειες που θα έχουν τα μέτρα και οι πολιτικές στην κατάσταση των ανδρών και γυναικών αντιστοίχως και λαμβάνονται υπόψη αυτές οι πιθανές συνέπειες για τον καθορισμό και την υλοποίησή τους.

⁵ Οι προτάσεις μπορεί να προέρχονται από δημόσιες, ιδιωτικές, μη κυβερνητικές ή άλλες οργανώσεις αλλά όσο περισσότερες εταιρικές σχέσεις εμπλέκονται ή προτείνεται να δημιουργηθούν με τη συμμετοχή μεγάλου αριθμού συντελεστών και όσο περισσότερο επιτρέπουν τη συμμετοχή ατόμων που αντιμετωπίζουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό τόσο καλύτερα μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος ανταλλαγών.

ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το θέμα αυτό και η ικανότητά τους για την υλοποίηση του προτεινόμενου σχεδίου·

- ο βαθμός υποστήριξης και ενεργούς εμπλοκής που παρέχεται στην πρόταση από τις εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές των ενδιαφερομένων κρατών μελών.
- η ποιότητα και το δυναμικό της πολυεθνικής εταιρικής σχέσης, ο βαθμός εμπλοκής των διαφόρων εταιρών καθώς και ο αριθμός των εμπλεκόμενων κρατών μελών·
- η ποιότητα και η σκοπιμότητα του προτεινόμενου προγράμματος εργασίας των εννέα μηνών (αναλυτική περιγραφή των δραστηριοτήτων, συνεδριάσεων, ερευνών ή μελετών με σαφείς και επιτεύξιμες χρονικές προδιαγραφές)·

Οικονομικά κριτήρια

- Η χρηματοοικονομική ποιότητα της πρότασης συμπεριλαμβανόμενης και της σχέσης ποιότητας-τιμής και της σχέσης κόστους-αποδοτικότητας·
- Η πείρα και οι καλές επαγγελματικές επιδόσεις των υποβαλλόντων προσφορά στη χρηματοοικονομική διαχείριση των σχεδίων.

Επίτευξη ισορροπίας

Για την κατάρτιση του τελικού καταλόγου προτάσεων που πρόκειται να υποστηριχθούν, η Επιτροπή θα λάβει υπόψη:

- την ανάγκη να εξασφαλιστεί η ισορροπία στο φάσμα των θεμάτων που πρόκειται να λάβουν οικονομική υποστήριξη·
- τη σημασία που έχει η εξασφάλιση της συμμετοχής όσο το δυνατό περισσότερων κρατών μελών στο πρόγραμμα ανταλλαγής·
- την ανάγκη για την επίτευξη εμπλοκής όσο το δυνατόν περισσότερων συντελεστών στο πρόγραμμα.

9. Συμμετοχή στις εκδηλώσεις της Επιτροπής

Είναι σημαντικό οι υποψήφιοι να αναγνωρίζουν ότι αυτό το πρόγραμμα ανταλλαγών είναι περισσότερο από μια απλή πηγή χρηματοδότησης και είναι μέρος της ευρύτερης διαδικασίας της ΕΕ για την κοινωνική ένταξη. Συνεπώς οι εταιρικές σχέσεις των οποίων οι αιτήσεις για οικονομική υποστήριξη θα έχουν επιτυχία αναμένεται να είναι πρόθυμες να συμμετάσχουν σε τυχόν συνεδριάσεις ή εκδηλώσεις που διοργανώνει η Επιτροπή για τους συμμετάσχοντες στο Πρόγραμμα Συνεργασίας και Ανταλλαγών ή σε άλλες εκδηλώσεις που διοργανώνονται στο πλαίσιο του προγράμματος για τον κοινωνικό αποκλεισμό ή στο πλαίσιο της ανοικτής μεθόδου συντονισμού εάν απαιτείται.

10. Πως να υποβάλετε την αίτηση

Η αίτηση πρέπει να συνταχθεί σε μία από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ και να συνοδεύεται από μία υπογεγραμμένη επίσημη επιστολή στην οποία θα ζητείται ρητώς η επιδότηση.

Οι προτάσεις πρέπει να υποβληθούν στο προβλεπόμενο έντυπο αίτησης και μαζί με όλα τα άλλα έγγραφα που αποτελούν μέρος της αίτησης να αποσταλούν ταχυδρομικώς στην παρακάτω διεύθυνση έως τις **05/07/2002** (ως ημερομηνία της υποβολής τους θα θεωρηθεί η ημερομηνία της σφραγίδας του ταχυδρομείου ή η ημερομηνία της απόδειξης ταχυδρομικής υπηρεσίας ταχείας διεκπεραίωσης και οι προτάσεις που θα υποβληθούν μετά από την ημερομηνία αυτή δεν θα είναι επιλέξιμες).

European Commission

DG Employment and Social Affairs- Archives-Courrier J37 0/26

Unit E2 : Call for proposals VP/2002/010

B-1049 Brussels

Belgium

Το έντυπο αίτησης που αποτελείται από τέσσερα μέρη **πρέπει** επίσης να μας αποσταλεί με ηλεκτρονικό μήνυμα στην παρακάτω διεύθυνση με την ένδειξη "**VP/2002/010 - application**" το αργότερο έως τις **05/07/2002**

empl-e2@cec.eu.int

11. Πως θα λάβετε το έντυπο αίτησης και τις οδηγίες

- Το έντυπο αίτησης (διατίθεται στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά) αποτελείται από τέσσερα ξεχωριστά μέρη:
 1. Μέρος I (μορφότυπο Excel): Αναλυτικά στοιχεία της κύριας υποψήφιας οργάνωσης, συμπεριλαμβάνοντας μια περίληψη του σχεδίου (κύριοι στόχοι). Αυτό το τμήμα περιέχει και το έντυπο με τα στοιχεία του τραπεζικού λογαριασμού.
 2. Μέρος II (μορφότυπο Word): Στοιχεία των συνυποψήφιων/εταιρικών οργανώσεων (εταίροι που έχουν την έδρα τους σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά κράτη μέλη από τη χώρα του κυρίου υποβάλλοντος την αίτηση).
 3. Μέρος III (μορφότυπο Word): Περιγραφή και αιτιολόγηση της πρότασης.
 4. Μέρος IV (μορφότυπο Excel): Προσωρινός προϋπολογισμός της πρότασης που περιλαμβάνει τέσσερα φύλλα: 1) το παράρτημα III (έντυπο συνολικού προϋπολογισμού), 2) αναλυτικός προσωρινός προϋπολογισμός, 3) συνολικός προϋπολογισμός συνεδρίων και 4) αναλυτικός προϋπολογισμός συνεδρίων.

Μπορείτε να λάβετε και τα τέσσερα μέρη του έντυπου αίτησης :

- Μεταφορτώνοντάς τα από την ακόλουθη διεύθυνση στο διαδίκτυο:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/soc-incl/calls_en.htm

- Αποστέλλοντας ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση empl-e2@cec.eu.int (στον τίτλο του ηλεκτρονικού μηνύματος συμπληρώστε την παρακάτω ένδειξη: "**Call for proposals VP/2002/010 - Info**").
- Ταχυδρομικώς από την εξής διεύθυνση:
Unit E2: Call for proposals VP/2002/010 - Info
European Commission
DG Employment and Social Affairs
J27 1/33
B-1049 Brussels
Belgium
- Ή αποστέλλοντας φαξ στον αριθμό +32 2 295 65 61 (στον τίτλο του φαξ συμπληρώστε την παρακάτω ένδειξη: "**Call for proposals VP/2002/010 - Info**").
- Οι οδηγίες για τον υποψήφιο σχετικά με την υποβολή αίτησης αποτελούν ένα ξεχωριστό έγγραφο που περιέχει:
 - Συνοδευτικά έγγραφα για την αίτησή σας (αναλυτικός κατάλογος ελέγχου)
 - Κατευθυντήριες γραμμές για την παρουσίαση του προσωρινού προϋπολογισμού της πρότασης
 - Κύριες διατάξεις της συμφωνίας επιδότησης

Μπορείτε να μεταφορτώσετε το παρών έγγραφο από την εξής διεύθυνση του διαδικτύου:
http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/soc-incl/calls_en.htm

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές μαζί με τις οδηγίες για τη συμπλήρωση του έντυπου αίτησης περιέχουν όλες τις πληροφορίες που χρειάζονται για να υποβάλετε αίτηση – διαβάστε τα όλα προσεκτικά πριν υποβάλλετε την αίτηση, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις προτεραιότητες που καθορίστηκαν για το πρόγραμμα και στην έμφαση που τέθηκε στην ανάπτυξη διακρατικών και πολυκλαδικών εταιρικών σχέσεων. Ωστόσο, εάν έχετε τυχόν άλλες απορίες, μη διστάσετε να έλθετε σε επαφή μαζί μας **χρησιμοποιώντας πάντα την αναφορά “VP/2002/010 - query”** στις διευθύνσεις που αναφέρονται παρακάτω και αφήστε μας αρκετό χρόνο για να σας απαντήσουμε. Σας υπενθυμίζουμε ότι μπορούμε μόνον να απαντήσουμε σε ερωτήσεις που σχετίζονται με τις απαιτήσεις της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων και με τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων. Δεν μπορούμε να προδικάσουμε τη διαδικασία εκφράζοντας τυχόν γνώμη όσον αφορά την ποιότητα μιας συγκεκριμένης αίτησης.

Απευθυνθείτε:

- Ταχυδρομικώς στην προαναφερόμενη διεύθυνση
- Με φαξ στον αριθμό + 32 2 **295 65 61**
- Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στην ακόλουθη διεύθυνση: empl-e2@cec.eu.int